

**PRVI IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI MJERA AKCIONOG PLANA ZA
PERIOD 2017-2018. GODINA**

**STRATEGIJE ZAŠTITE OD JONIZUJUĆIH ZRAČENJA,
RADIJACIONE SIGURNOSTI I UPRAVLJANJA RADIOAKTIVNIM
OTPADOM ZA PERIOD 2017-2021. GODINA**

PODGORICA, DECEMBAR 2019. GODINE

SADRŽAJ

I UVODNI REZIME	3
II INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU PRATEĆIH INDIKATORA UČINKA.....	5
III TABELARNI PRIKAZ STATUSA REALIZACIJE AKTIVNOSTI PO INDIKATORIMA UČINKA.....	10
IV PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA.....	50

I UVODNI REZIME

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 29.12.2016. godine razmotrila i usvojila Strategiju zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom za period 2017-2021. godina s Akcionim planom za period 2017-2021. godina. Zaključkom br. 08 – 3371 od 12. januara 2017. godine, Vlada Crne Gore je zadužila Ministarstvo održivog razvoja i turizma da o stepenu realizacije Akcionog plana za period 2017-2021. godina dvogodišnje izvještava Vladu Crne Gore.

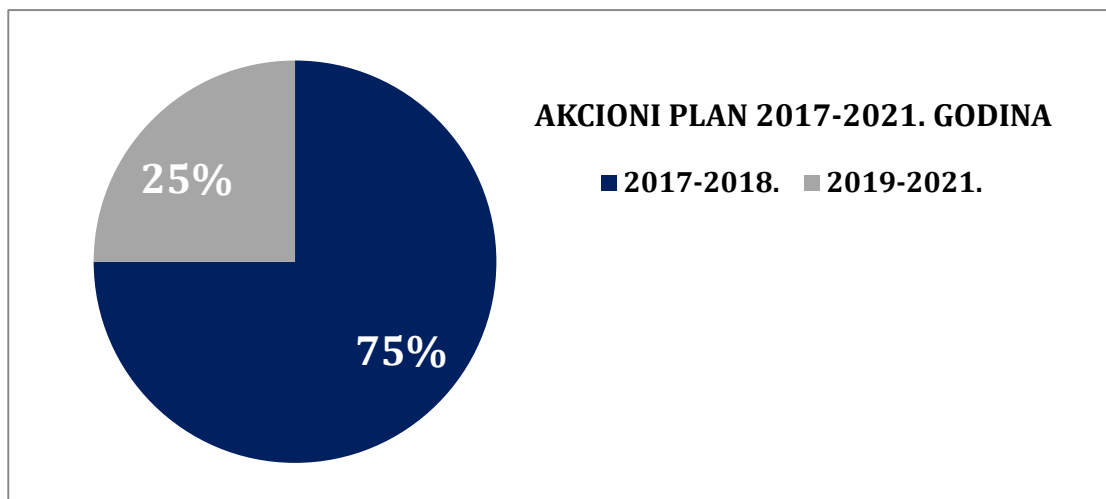
Prvi izvještaj o stepenu realizacije Akcionog plana za period 2017-2021. godina odnosi se na period **januar 2017 - decembar 2018. godina** i izradilo ga je Ministarstvo održivog razvoja i turizma u saradnji sa, za ovu oblast, relevantnim institucijama, sa kojima je u neposrednoj saradnji odredila stepen realizacije mjera iz Akcionog plana.

Prvi izvještaj o stepenu realizacije Akcionog plana za period 2017-2018. godine daje pregled i ocjenu postignutog napretka u: pravnom i institucionalnom okviru, jačanju administrativnih kapaciteta, konkretnim aktivnostima implementacije, međunarodnoj saradnji, projektima tehničke saradnje i dr.

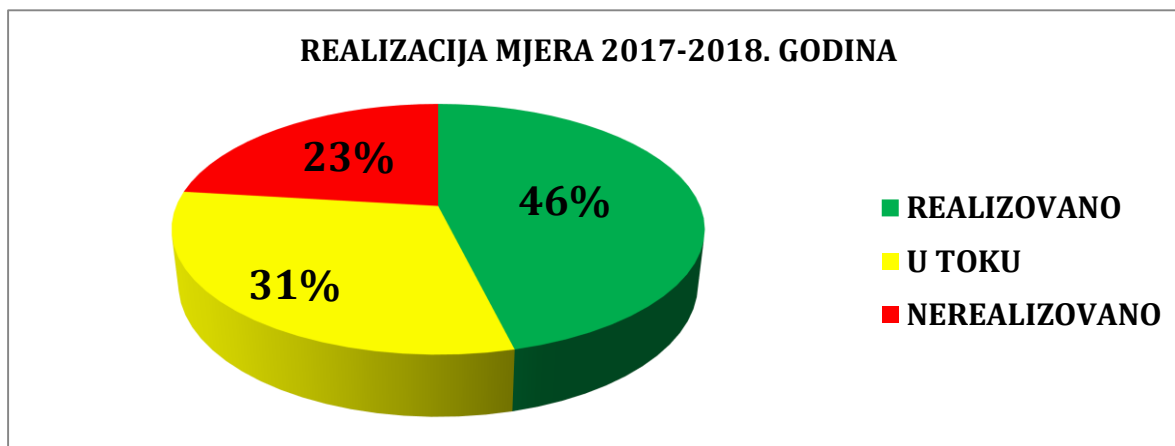
Potpunom realizacijom aktivnosti predviđenih Akcionim planom za period 2017-2021. godina, osiguraće se unapređenje kvaliteta primjene jonizujućih zračenja, kao i unapređenje radijacione u nuklearne sigurnosti i bezbjednosti, kako sa preventivnog i operativnog, tako i sa stanovišta otklanjanja posljedica nastalih neadekvatnom upotrebom izvora jonizujućih zračenja i neadekvatnom primjenom mjera relevantnih sa aspekta radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti.

U toku analize Akcionog plana koji ukupno ima 52 mjere, za period **januar 2017-decembar 2018. godina** planirana je realizacija **ukupno 39 mjera**, od kojih je **realizovano 18 mjera (46%)**, u toku je realizacija **12 mjera (31%)** i **nije realizovano 9 mjera (23%)**. Treba naglasiti da je od ukupnog broja mjera koje su predviđene ovim dokumentom (52 mjere), većina mjera planirana upravo za period 2017-2018 godina (39 mjera ili 75%), i treba uzeti u obzir da se neke mjere realizuju svake godine jer se radi o specifičnim aktivnostima poput realizacije sistematskog ispitivanja radioaktivnosti u životnoj sredini koje se radi svake godine.

Takođe treba naglasiti da su od preostalih **13 mjera (25%)** Akcionog plana 2017-2021 realizovane još dvije (2) mjere koje su planirane za 2019. godinu i da nije dospjelo 11 mjera za realizaciju jer su takođe planirane za period 2019-2021.

Grafički prikaz realizacije mjera za period 2017-2018. godina:

Finansijska sredstva koja su planirana za realizaciju mjera za period januar 2017-decembar 2018. godina su u iznosu 402.000 EUR. Od ukupno planiranih sredstava obezbijeđeno je 190. 000 EUR i to :

- 30.000 EUR za realizaciju izrade Analize vode za piće na radioaktivnost (u toku je tenderska procedura na kojoj treba da se izabere izvođač ovih radova);
- 60.000 EUR za sistematsko ispitivanje sadržaja radionuklida u životnoj sredini za 2017. godinu i 2018. godinu;
- 100.000 EUR za održavanje rada skladišta za 2017. godinu i 2018. godinu.

Za ostala sredstva koja su bila predviđena da se potroše za period 2017. - 2018. godina, a nisu, predviđeno je njihovo planiranje i utrošak u narednom periodu, tj. do kraja 2021. godine.

Za veliki broj aktivnosti nisu bila planirana finansijska sredstva jer su to aktivnosti koje se tiču izrade određenih zakona, podzakonskih akata i potvrđivanje međunarodnih protokola i sporazuma.

Tokom realizacije aktivnosti planiranih ovim strateškim dokumentom naišlo se na određeni broj izazova koji su prevaziđeni, ali je to za posljedicu imalo pomjeranje realizacije nekog broja aktivnosti za naredni period. Ovo se prevashodno misli na najveći izazov koji se odnosi na izradu Predloga zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti za šta je bio utvrđen rok realizacije III kvartal 2018. godine. Radi se o veoma kompleksnom materijalnom Zakonu koji je potrebno uskladiti sa postojećom pravnom tekovinom Evropske unije, potvrđenim međunarodno-pravnim instrumentima, standardima i smjernicama Međunarodne agencije za atomsku energiju i Međunarodne komisije za zaštitu od jonizujućih zračenja, koji su se u periodu od donošenja postojećeg zakona, odnosno od 2009. godine, do danas značajno promijenile, što predstavlja razlog za donošenje novog Zakona. Dakle, Predlogom zakona se unapređuje: primjena gradiranog pristupa u postupcima izdavanja ovlašćenja; razmatranje opravdanosti djelatnosti i/ili aktivnosti pri primjeni jonizujućih zračenja; dokazivanje ispunjavanja uslova u pogledu sigurnosti i bezbjednosti da se posjeduje izvor jonizujućih zračenja prije korišćenja; sistem izdavanja ovlašćenja koja su vremenski ograničena i koja samim tim neće prouzrokovati nepotreban pritisak na poslove inspekcije; sistem izdavanja ovlašćenja (stručno osposobljavanje, dekomisija, odlaganje, posjedovanje izvora jonizujućih zračenja i dr.); preciziranje prekršajnih odredbi; pravni osnov za izradu podzakonskih akata; sistem adekvatnih zabrana; aspekt

bezbjednosti primjene jonizujućih zračenja; medicinsko izlaganje posebno u smislu kontrole izlaganja pacijenata, njegovatelja i pomagača; obavljanje djelatnosti i/ili aktivnosti gdje se može pojaviti radioaktivni materijal sa povećanim sadržajem prirodnih radionuklida (NORM); zaštita od radioaktivnog gasa radona; uređenje po prvi put ovlašćivanja izvoza i tranzita radioaktivnog otpada i tranzita istrošenog goriva; uređenje po prvi put ovlašćivanja uvoza, izvoza, tranzita, prevoza i korišćenje nuklearnih materijala; primjena zaštitnih mjera iz potvrđenih međunarodno-pravnih instrumenata koje su vezane za nuklearne materijale i dr.

Imajući u vidu navedenu analizu pojedinih oblasti koje su zahtijevale poboljšanje, neophodno je bilo izraditi novi Zakon o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti, koji će na bazi iskustva i dosadašnjeg sprovođenja značajno unaprijediti zaštitu zdravlja ljudi i životne sredine od štetnog uticaja, koje može nastati pri primjeni jonizujućih zračenja u miroljubive svrhe i samim tim olakšati krajnjim korisnicima sprovođenje ovog zakona.

Novim Zakonom se izvršila transpozicija 11 Direktiva Savjeta Evropske unije, kao i jedna Odluka i jedna Uredba Evropske komisije. Osim toga Crna Gora je strana ugovornica 26 međunarodno-pravnih instrumenata, čije se pojedine odredbe takođe transponuju u okviru ovog Predloga zakona. Takođe, tokom izrade Predloga zakona korišćene su desetine standarda Međunarodne agencije za atomsku energiju iz oblasti sigurnosti i bezbjednosti.

II INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU PRATEĆIH INDIKATORA UČINKA

Strategiju zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom za period 2017-2021. godina Vlada Crne Gore usvojila je u decembru 2016. godine, tako da nije bilo mogućnosti da bude definisana u skladu sa Metodologijom razvijanja politika, izrade i praćenja sprovođenja strateških dokumenata koju je donio Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore. Međutim, bez obzira na navedenu činjenicu, nakon direktne komunikacije predstavnika Ministarstva održivog razvoja i turizma sa predstavnicima Generalnog sekretarijata Vlade Crne Gore došlo se do zaključka da Prvi izvještaj o realizaciji mjera Akcionog plana Strategije zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom za period 2017-2021. godina treba izraditi tako da ipak neki ključni zahtjevi Metodologije budu zadovoljeni.

S tim u vezi, analizom samog dokumenta došlo se do zaključka da postoji mogućnost da se definiše određeni broj indikatora učinka što ima za cilj osiguranje načina mjere stepena realizacije aktivnosti dokumenta, a samim tim i glavnog cilja zbog kojeg je ovaj strateški dokument i donešen, a to je zaštita zdravlja ljudi i zaštita životne sredine od štetnog uticaja jonizujućih zračenja koji se može dogoditi usljed neadekvatne primjene radioaktivnih izvora i izvora jonizujućih zračenja uopšte.

S tim u vezi definisani su sljedeći indikatori učinka:

Indikator učinka 1: Stepen normativnog uređenja (zakoni, podzakonska akta, potvrđeni međunarodni sporazumi i konvencije dr.) sistema zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti i stepen unapređenja tematskih dokumenata iz oblasti zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti donošenjem strateških i planskih dokumenata (strategije, programi)

Osiguranje ovog indikatora se postiže donošenjem određenog broja pravnih akata i strateških i planskih dokumenata.

Kao što je već navedeno u uvodnom rezimeu ovog dokumenta pravna tekovina Evropske unije za oblast zaštite od jonizujućih zračenja radijacione i nuklearne sigurnosti i

bezbjednosti koja je transponovona u Predlog zakona je veoma obimna i kompleksna i odnosi se na:

1. Direktivu Savjeta Evropske unije 2013/59/EURATOM od 5. decembra 2013. godine o osnovnim sigurnosnim standardima za zaštitu od opasnosti koje potiču od izloženosti jonizujućem zračenju, i o stavljanju van snage Direktiva Savjeta Evropske unije (89/618/EURATOM, 90/641/EURATOM, 96/29/EURATOM, 97/43/EURATOM i 2003/122/EURATOM);
2. Direktivu Savjeta Evropske unije 2013/51/EURATOM od 22. oktobra 2013. o utvrđivanju zahtjeva za zaštitu zdravlja stanovništva od radioaktivnih supstanci u vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju;
3. Direktivu Savjeta 2011/70/EURATOM od 19. jula o uspostavljanju okvira Zajednice za odgovorno i sigurno upravljanje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom;
4. Direktivu Savjeta 2009/71/EURATOM od 25. juna 2009. o uspostavljanju okvira Zajednice za nuklearnu sigurnost nuklearnih postrojenja;
5. Direktivu Savjeta 2014/87/EURATOM od 8. jula 2014. o izmjeni Direktive 2009/71/EURATOM o uspostavljanju okvira Zajednice za nuklearnu sigurnost nuklearnih postrojenja;
6. Direktivu Savjeta 2006/117/EURATOM od 20. novembra 2006. o nadzoru i kontroli pošiljaka radioaktivnog otpada i istrošenoga goriva;
7. Uredbu Komisije (EURATOM) 2005/302 od 8. februara 2005. godine o primjeni zaštitnih mjera (nadzora sigurnosti) EURATOM-a;
8. Odluku Komisije od 2008/312 5. marta 2008. o utvrđivanju standardnog dokumenta za nadzor i kontrolu pošiljaka radioaktivnog otpada i istrošenoga goriva na koji upućuje Direktiva Savjeta 2006/117/EURATOM;
9. Direktivu Evropskog Parlamenta i Savjeta 89/391/EEZ od 12. juna 1989. godine o uvođenju mjera za podsticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu;
10. Direktivu Savjeta 92/58/EEZ od 24. aprila 1992. o minimalnim zahtjevima za postavljanje sigurnosnih znakova i/ili znakova za zaštitu zdravlja na radu (deveta pojedinačna direktiva u smislu člana 16. stava 1. Direktive 89/391/EEZ);
11. Direktivu Savjeta 89/654 od 30. novembra 1989. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima na radnim mjestima (prva pojedinačna direktiva u smislu člana 16. stava 1. Direktive 89/391/EEZ);
12. Direktivu Savjeta 89/656 od 30. novembra 1989. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za upotrebu lične zaštitne opreme na radnom mjestu (treća pojedinačna direktiva u smislu člana 16. stava 1. Direktive 89/391/EEZ);
13. Direktivu Evropskog parlamenta i Savjeta 2009/104/EZ od 16. septembra 2009. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za sigurnost i zdravlje radnika pri upotrebi radne opreme na radu (druga pojedinačna direktiva u smislu člana 16. stava 1. Direktive 89/391/EEZ)

Osim toga, u oblasti zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti, Crna Gora je strana ugovornica i 26 međunarodno-pravnih instrumenata.

Shodno svemu navedenom jasno je da se transpozicijom navedenih međunarodno pravnih dokumenata, tj. donošenjem odgovarajućeg zakona i seta pripadajućih podzakonskih akata, kao i ispunjavanjem obaveza iz 26 međunarodno-pravnih

instrumenata u potpunosti osigurava potpuni stepen usklađenosti pravnog okvira Crne Gore sa relevantnom pravnom tekovinom Evropske unije.

Osim toga unapređenje zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione i nuklearne isgurnosti i bezbjednosti osigurava se i donošenjem strateških i planskih dokumenata kao što je npr. Program zaštite od radona, Programa detekcije i sl.

Indikator učinka 2: Stepen implementacije pravnog okvira i stepen implementacije tematskih dokumenata

Implementacija očigledno zahtjevnog normativnog okvira, kao i implementacija aktivnosti koje su definisane u strateškim i planskim dokumentima je problem kome se treba posvetiti posebna pažnja. Naime, uspješna implementacija zahtijeva uspostavljanje posebnih mehanizama, odnosno instrumenata koji će to omogućiti. U tu svrhu formiraće se posebna radna tijela/komiteti/savjetodavni odbor koji će učestvovati u donošenju onih odluka za koje je potreban dodatni stručni angažman. Osim toga, koristiće se, posredstvom imenovanih nacionalnih kontakt tačaka, posebno uspostavljene međunarodne platforme i sistemi; kao i posebne uspostavljene nacionalne baze podataka i nacionalni sistemi; specifični planovi, programi, analize, kao i specifične baze podataka koje izrađuju korisnici izvora jonizujućih zračenja.

Tijela poput savjetodavnog odbora su tijela koja unapređuju rad institucija koja ih uspostavlja, poput npr. Savjetodavnog odbora koji je bio uspostavljen od strane Agencije za zaštitu prirode i životne sredine koji je, između ostalog, učestvovao u davanju preporuka o postupku izdavanja dozvola za poslove obavljanja zaštite od jonizujućih zračenja; mišljenja na zakonska i podzakonska akta; mišljenja u vezi sa medicinskim izlaganjima jonizujućim zračenjima; preporuka za sistematizaciju radnih mjesta iz oblasti zaštite od zračenja; mišljenja o potrebnim obukama i usavršavanju kadrova iz oblasti zaštite od jonizujućih zračenja; mišljenja pri izdavanju složenijih dozvola kod kojih je potrebna posebna analiza sigurnosti; mišljenja na program sistematskog ispitivanja radioaktivnosti u životnoj sredini; mišljenja u vezi sa međunarodnim konvencijama iz oblasti zaštite od jonizujućih zračenja i radijacione sigurnosti i sl.

Takođe, međunarodne platforme i sistemi, kao i posebne uspostavljene nacionalne baze podataka i nacionalni sistemi (specifični planovi, programi, analize, protokoli koje izrađuju korisnici izvora jonizujućih zračenja) su takođe instrumenti, čijim korišćenjem osiguravamo dobar stepen implementacije pravnog okvira i međunarodnih obaveza, te shodno svemu navedenom jasno je da je broj uspostavljenih opisanih instrumenata jasan indikator koji ukazuje na osiguranje uspješne implementacije pravnog okvira i implementacije aktivnosti definisanih tematskim dokumentima.

Indikator učinka 3: Stepen uspješnosti upravljanja radioaktivnim otpadom

Crna Gora posjeduje licencirano i operativno skladište radioaktivnog otpada koje je izgrađeno u skladu sa međunarodnim standardima. Skladište radioaktivnog otpada postalo je operativno 13.06.2012. godine izdavanjem dozvole za upravljanje skladištem radioaktivnog otpada od strane Agencije za zaštitu prirode i životne sredine (Rješenje broj UPI-13/4), u skladu sa Zakonom o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti i pratećim pravilnicima. D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“ je institucija koja skladištem upravlja dok je vlasnik istog država Crna Gora, odnosno Vlada Crne Gore, čije aktivnosti u pogledu toga izvršava Ministarstvo održivog razvoja i turizma. Radi postizanja cilja redovnog unapređenja upravljanja radioaktivnim otpadom osiguravaju se finansijska sredstva na godišnjem novou koja su neophodna za nesmetanrad skladišta i njegovo održavanje. Skladište je svake godine predmet inspeksijske kontrole Uprave za inspeksijske poslove, odnosno inspektora za zaštitu od jonizujućih zračenja. Dakle svake godine pozitivan inspeksijski nalaz dokazuje stepen

uspješnosti upravljanja radioaktivnim otpadom koji se nalazi uskladišten u skladištu radioaktivnog otpada. Osim toga, kontinuirano se radi na unapređenju stanja i onog uskladištenog otpada koji nije kondicioniran do kraja iz određenih tehničkih i finansijskih razloga, što naravno ne utiče na činjenicu da je isti u skladištu zbrinut na siguran način (npr. dodatna kondicioniranja već uskladištenog otpada). Takođe, kontinuirano se radi na pronalaženju načina da se otpad koji se ne nalazi u skladištu (prevashodno se misli na radioaktivni otpad koji je privremeno, na siguran i bezbjedan način, privremeno uskladišten na posjedu A.D. „13 jul Plantaže“, uskladišti na propisani način, a sve u cilju osiguranja zaštite zdravlja ljudi i zaštite životne sredine od štetnog uticaja jonizujućih zračenja koja mogu da potiču od otpada koji nije zbrinut na adekvatan način. Broj realizovanih pozitivno ocijenjenih inspekcijskih kontrola skladišta radioaktivnog otpada, količina dodatno kondicioniranog radioaktivnog otpada koji se već nalazi u skladištu radioaktivnog otpada, kao i količina novog radioaktivnog otpada koji se uskladištio u skladištu radioaktivnog otpada su jasni pokazatelji stepena uspješnosti upravljanja radioaktivnim otpadom u Crnoj Gori za koji je lokacija poznata. Pored navedenog važno je istaći obavezu koju Crna Gora redovno ispunjava, a odnosi se na izvještavanje Međunarodne agencije za atomsku energiju svake treće godine o ispunjavanju obaveza koje proističu iz Zajedničke konvencije o sigurnosti upravljanja istrošenim gorivom i sigurnosti upravljanja radioaktivnim otpadom. U tom smislu posljednje izvještavanje je bilo 2017 i 2018. godine, koje je Vlada Crne Gore prethodno razmotrila i usvojila.

Indikator učinka 4: Stepen uspješnosti upravljanja izvorima bez vlasnika

Svaki novi pronađeni radioaktivni izvor za koji se ne zna vlasnik predstavlja uspješan korak u unapređenju zaštite zdravlja ljudi i zaštite životne sredine od štetnog uticaja jonizujućih zračenja koja mogu da potiču od radioaktivnih izvora koji nisu pod regulatornom kontrolom, odnosno nadzorom

Shodno tome, svaka aktivnost u smislu pronalaska i adekvatnog zbrinjavanja (uskladištenja ili vraćanja vlasniku ukoliko se vlasnik naknadno pronađe) izvora bez vlasnika predstavlja važnu kariku u sistemu zaštite od štetnog uticaja jonizujućih zračenja koja nastaju kada se radioaktivni izvori ne koriste na adekvatan način.

Shodno navedenom, svaki pronađeni izvor bez vlasnika i njegovo zbrinjavanje predstavlja indikator uspješnosti upravljanja izvorima bez vlasnika tzv. “orfan” izvori.

Indikator učinka 5: Stepen jačanja administrativnih kapaciteta

U cilju bolje implementacije obaveza koje proističu iz pravnih normi koje regulišu zaštitu od jonizujućih zračenja, radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbjednost i upravljanje radioaktivnim otpadom neophodno je stalno jačanje administrativnih kapaciteta, koliko je to u mogućnosti, s obzirom na nacionalnu politiku zapošljavanja koja je trenutno na snazi.

Nacionalno regulatorno tijelo za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbjednost i zaštitu od jonizujućeg zračenja čine: Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, Uprava za inspekcijske poslove i Ministarstvo unutrašnjih poslova. Jasna podjela nadležnosti ovih institucija data je u Uredbi o organizaciji i načinu rada Državne uprave.

U ove četiri nadležne institucije zaposleno je sedam državnih službenika. Broj službenika nije dovoljan, a pogotovo neće biti dovoljan kada započne implementacija novog Zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti.

Dakle, povećanje broja zaposlenih u navedenim institucijama kao i nadogradnja njihovih kapaciteta u smislu kontinuirane edukacije i treninga, predstavlja jasan indikator unapređenja nacionalnih kapaciteta.

Indikator učinka 6: Obezbjedenje i distribucija opreme za detekciju jonizujućih zračenja relevantnim institucijama

U cilju osiguranja adekvatne zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti, potrebno je osigurati adekvatnu detekcionu opremu i istu distribuirati relevantnim institucijama koje treba da je koriste u skladu sa propisima.

Naime, u saradnji sa Evropskom komisijom i Vladom Crne Gore, u Crnoj Gori je bila realizovana misija koja je imala za cilj da se izvrši pregled uspostavljenih mjera nuklearne bezbjednosti na graničnim prelazima, tj. da se posjete relevantni granični prelazi i da se razgovara sa službenim licima i tehničkim osobljem sa ciljem ocjene radnog stanja i održivosti opreme za detekciju jonizujućeg zračenja koja se trenutno nalazi na graničnim prelazima i da se izvrši adekvatna distribucija iste na tačke gdje se ona može iskoristiti adekvatno, odnosno da u potpunosti koristi svrsi za koju je namijenjena.

Kontinuiranom upotrebom navedene opreme omogućiće se uspješno uspostavljanje sistema za kontrolu prometa i tranzita nuklearnih materijala, kao i bolji nadzor i kontrola pošiljaka radioaktivnog otpada i istrošenoga goriva. Važno je napomenuti da će nedostajuća oprema za relevantne institucije, posebno biti predmet izrade posebnog dokumenta - Nacionalnog programa detekcije koji izrađuje Ministarstvo održivog razvoja i turizma.

Shodno navedenom, jasno je da je broj detekcione opreme koja je adekvatno distribuirana relevantnim institucijama i koja se koristi na adekvatan način jasan indikator kojim se dokazuje zadovoljavajući stepen osiguranja i raspodjele iste.

U nastavku je dat tabelarni prikaz statusa realizacije aktivnosti po indikatorima učinka prepoznatim u ovom strateškom dokumentu:

III TABELARNI PRIKAZ STATUSA REALIZACIJE AKTIVNOSTI PO INDIKATORIMA UČINKA

Tabela za izvještavanje											
INDIKATOR UČINKA 1: STEPEN NORMATIVNOG UREĐENJA (ZAKONI, PODZAKONSKA AKTA, POTVRĐENIMULTILATERALNI SPORAZUMI I DR.) SISTEMA ZAŠTITE OD JONIZUJUĆIH ZRAČENJA, RADIJACIONE I NUKLEARNE SIGURNOSTI I BEZBJEDNOSTI I STEPEN UNAPREĐENJA TEMATSKIH DOKUMENATA IZ OBLASTI ZAŠTITE OD JONIZUJUĆIH ZRAČENJA, RADIJACIONE I NUKLEARNE ISGURNOSTI I BEZBJEDNOSTI DONOŠENJEM STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA (STRATEGIJE, PROGRAMI)											
Polazne vrijednosti (2017)				Vrijednost na kraju druge godine sprovođenja strateškog dokumenta				Vrijednosti na kraju posljednje godine sprovođenja strateškog dokumenta			
0%				92%							
Aktivnost	Indikator rezultata	Odgovorna institucija	Datum početka sprovođenja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (uz odgovara juće obrazloženje)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja	Dodatna pojašnjenja
1. Izrada novog Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti u skladu sa EU Acquis i MAAE standardima	Utvrđen Predlog zakona na sjednici Vlade u III kvartalu 2018. godine	MORT	2017.	U TOKU	2018 III kvartal	2019 IV kvartal - 2020 IV kvartal Detaljno obrazloženje je dato u uvodnom rezimeu ovog dokumenta	Za izradu predloga zakona nisu potrebna dodatna finansijka sredstva jer su ista obezbijeđena kroz projekte tehničke saradnje sa Evropskom komisijom i Međunarodnim	Za izradu predloga zakona nisu potrebna dodatna finansijka sredstva jer su ista obezbijeđena kroz projekte tehničke saradnje sa Evropskom komisijom i Međunarodnim		<u>Preporuka 1</u> Zadužuje se MORT da intezivira komunikaciju sa predstavnicima Evropske komisije radi obezbjeđenja pozitivnog mišljenja na Predlog Zakona.	Dodatna pojašnjenja su data u uvodnom rezimeu ovog dokumenta. Rok realizacije uslovljen je dostavljanjem mišljenja Evropske komisije.

							dnom agencijom za atomska energiju	dnom agencijom za atomska energiju			
2. Izrada analize o povezivanju Zakona o prevozu opasnih materija sa novim Zakonom o zaštiti od jonizujućeg zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti, shodno EU direktivama i MAAE standardima	Analiza završena, predlog pravnih normi za zakon ili pravilnik na osnovu rezultata analize definisan	MORT MUP	2017.	REALIZOV ANO	2017 III kvartal		Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva			Rezultati ove analize su uspješno implementirane u Predlog novog Zaona o zaštiti od jonizujućih zračenja radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti.
3. Izrada novih podzakonskih akata na osnovu novog Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti, koji se istovremeno izrađuju sa	Propisi objavljeni u Službenom listu Crne Gore	MORT	2020- 2023.	NIJE DOSPJELO	2023 III kvartal		Za realizaciju pojedinih podzakonskih akata biće potrebno planirati finansijska sredstva u narednom periodu 2021-	Za realizaciju pojedinih podzakonskih akata biće potrebno planirati finansijska sredstva u narednom periodu 2021-2023			Rok realizacije aktivnosti pod rednim brojem 1 uslovljava rok realizacije ove aktivnosti. Podzakonska akata predviđena Predlogom

predlogom Zakona							2023				zakona biće izrađena do III kvartala 2023. godine.
4. Potvrđivanje Konvencije o sprečavanju akata nuklearnog terorizma i/ili deponovanje instrumenta ratifikacije	Propis objavljen u Službenom listu Crne Gore- Međunarodni ugovori („Sl. list SCG“, br. 02/06-3). Instrumenti potvrđivanja dostavljeni tokom 2019. godine.	MORT	2018.	REALIZOVANO	2018 IV kvartal		Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva			Vlada Crne Gore je na sjednici od 27.12.2018. godine usvojila Informaciju o aktivnostima koje je potrebno preduzeti radi stupanja na snagu Međunarodne konvencije o sprečavanju akata nuklearnog terorizma i usaglašenosti nacionalnih propisa. Zaključkom Vlade Crne Gore broj 07-6258 od 17. januara 2019. godine je zadužila Ministarstvo vanjskih poslova da

											dostavi instrument potvrđivanja Međunarodne konvencije o sprečavanju akata nuklearnog terorizma generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija. Takođe, istim Zaključkom zaduženo je Ministarstvo održivog razvoja i turizma da imenuje kontakt osobu koja će biti zadužena za praćenje sprovođenja Konvencije. Oba zaključka su realizovana.
5. Razmatranje i/ili potvrđivanje Protokola Konvencije za suzbijanje	Propis objavljen u „Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori”, br.	MORT	2018.	REALIZOVANO	2019 IV kvartal		Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna			Status realizacije aktivnosti ne ulazi u statistiku

nezakonitih akata protiv sigurnosti pomorske plovidbe	009/19 od 17.10.2019. godine						potrebna finansijska sredstva	finansijska sredstva			predstavljenu u uvodnom rezimeu, jer se u ovom dokumentu izvještava za 2017 i 2018. godinu.
6. Razmatranje i/ili potvrđivanje Protokola o suzbijanju nezakonitih akata protiv sigurnosti nepokretnih platformi koje se nalazi na epikontinentalnom pojasu	Propis je objavljen u „Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori“, br. 009/19 od 17.10.2019. godine	MORT	2018.	REALIZOVANO	2019 II kvartal		Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva			Status realizacije aktivnosti ne ulazi u statistiku predstavljenu u uvodnom rezimeu, jer se u ovom dokumentu izvještava za 2017 i 2018.godinu.
7. Potvrđivanje Sporazuma između Evropske zajednice za atomsku energiju (EURATOM) i država nečlanica Evropske unije o učestvovanju posljednjih u sistemu Zajednice za	Propis je objavljen u „Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori“, broj 002/17 od 21.03.2017. godine	MORT	2017.	REALIZOVANO	2017 III kvartal		Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva			

ranu razmjenu informacija u slučaju radiološke opasnosti (ECURIE)											
8. Razmatranje i/ili potvrđivanje Zajedničkog protokola o primjeni Bečke konvencije i Pariske konvencije	Propis je objavljen u „Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori“, br. 012/18 od 31.12.2018. godine	MORT	2018.	REALIZOVANO	2018 IV kvartal		Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva			
9. Ažuriranje Integrisanog plana podrške za oblast nuklearne bezbjednosti (INSSP) za period 2017-2019. godina i izrada Akcionog plana za njegovo sprovođenje	Ažurirani Integrisani plan podrške za oblast nuklearne bezbjednosti (INSSP) sa Akcionim planom usaglašen sa MAAE 28.02.2017. godine	MORT u saradnji sa relevantnim institucijama	2016.	REALIZOVANO	2017 I kvartal		Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva			
10. Izrada Nacionalnog programa detekcije	Nacionalni program detekcije usvojen od strane Vlade Crne Gore	MORT u saradnji sa relevantnim institucijama	2018.	U TOKU	2018 I kvartal	2019 IV kvartal ili 2020 II kvartal	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva			Kašnjenje realizacije ove aktivnosti je uslovljeno radom na izradi kompleksnog Zakona o

							a sredstva				zaštiti od jonizujućih zračenja radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti.
11. Izrada Nacionalnog programa stručnog osposobljavanja (NPSO)	Izrađen Nacionalni program stručnog osposobljavanja (NPSO)	MORT u saradnji sa Radnim tijela za uspostavljanje Nacionalnog programa stručnog osposobljavanja	2022.	NIJE REALIZOVANO	2018 IV kvartal	III kvartal 2023	1000 EUR	Finansijska sredstva nijesu realizovana	Budžet Crne Gore	<u>Preporuka 2</u> Zadužuje se MORT da tokom 2020. godine započne sa izradom nacrtu podzakonskog akta koji treba da definiše način stručnog osposobljavanja, koji će dati bolju sliku za izradu ovog programa.	Predlogom novog Zakona definisano je da način stručnog osposobljavanja i periodične provjere stručne osposobljenosti, program stručnog osposobljavanja i periodične provjere stručne osposobljenosti lica, propisuje Ministarstvo posebnim podzakonskim aktom. Stručno osposobljavanje i periodičnu

											provjeru stručnog osposobljava nja može da vrši privredno društvo ili drugo pravno lice koje ima dozvolu za stručno osposobljava nje koja se takođe propisuje Predlogom novog Zakona. Zaposleni u Ministarstvu, organu državne uprave nadležnom za unutrašnje poslove, organu uprave , inspektori za zaštitu od jonizujućih zračenja koji obavljaju poslove zaštite od jonizujućih
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

											zračenja, radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti i ostali nadležni inspektori treba da se kontinuirano osposobljavaju na osnovu NPSO.
12. Odobranje Nacionalnog programa stručnog osposobljavanja (NPSO)	Program je odobren od strane Vlade Crne Gore	MORT	2020.	NIJE DOSPJELO	2020 III kvartal	2023 III kvartal	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva			
13. Praćenje i unapređenje Nacionalnog programa stručnog osposobljavanja (NPSO)	evaluacija izvršena, tj. Izvještaj podnešen MORT-u	Radno tijelo/komitete za stručno osposobljavanje	2022.	NIJE DOSPJELO	Nakon jedne godine od dana odobranja Nacionalnog programa stručnog osposobljavanja		Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva			
14. Uspostavljanje potrebne infrastrukture	Infrastruktura obezbijedena za tranzit nuklearnih	MORT u saradnji sa relevantnim institucijama	2017.	U TOKU	2018 III kvartal	2023 III kvartal	Sredstva treba planirati naknadno				Uspostavljanje navedene infrastrukture je

za tranzit nuklearnih materijala (pravni okvir, jačanje kapaciteta svih institucija u sistemu i dr.)	materijala						u okviru posebnog dokumenta, tj. Nacionalnog programa detekcije				uslovljena realizacijom br. 1 ovog Akcionog plana.
15. Izrada Strategije zaštite od radona	Vlada Crne Gore je na sjendici od 10.12.2018. godine donijela Program zaštite od radona s Akcionim planom za period 2019-2023. godine.	MORT u saradnji sa relevantnim institucijama	2017.	REALIZOVANO	2017 IV kvartal		Za izradu ovog strateškog dokumenta nijesu potrebna finansijska sredstva	Za implementaciju ovog strateškog dokumenta sredstva su planirana u Akcionom planu koji prati dokument			Donešena je odluka da dokument ne bude definisan kao Strategija tj. da se umjesto toga definiše kao Program.
16. Izrada i donošenje novog Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, koji treba da uzme u obzir zaštitu od radona u fazi izgradnje objekata	Propis je objavljen u „Službenom listu Crne Gore“, br. 064/17, 044/18, 063/18, 011/19.	MORT u saradnji sa relevantnim institucijama	2017.	REALIZOVANO	2018 IV kvartal		Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva			
17. Izrada Komunikacione Strategije za	Strategija usvojena od strane Vlade	MORT u saradnji sa relevantnim	2022.	NIJE DOSPJELO	2019 I kvartal	2023 III kvartal	Za realizaciju predmetn	Za realizaciju predmetne	Sredstva iz donacija		

oblast zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti	Crne Gore	institucijama					e aktivnosti koriste se se finansijska sredstva iz donacija	aktivnosti koriste se se finansijska sredstva iz donacija			
18. Izrada izvještaja o sprovođenju međunarodno-pravnih instrumenata i izvještavanje prema MAAE i EU	Usvojeni i objavljeni izvještaji: Treći nacionalni izvještaj o implementaciji obaveza koje proističu iz Zajedničke konvencije o sigurnosti upravljanja istrošenim gorivom i sigurnosti upravljanja radioaktivnim otpadom, usvojen na sjednici Vlade Crne Gore od 5.10.2017. godine Odgovori na pitanja strana ugovornica Zajedničke konvencije na	MORT	Kontinuirano	REALIZOVANO	Na godišnjem nivou tokom 2017 i 2018. godine		Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva			

	Treći nacionalni izvještaj o implementaciji obaveza koje proističu iz Zajedničke konvencije o sigurnosti upravljanja istrošenim gorivom i sigurnosti upravljanja radioaktivnim otpadom, usvojeni na sjednici Vlade Crne Gore od 19.04.2018. godine Odgovori na pitanja strana ugovornica Konvencije o nuklearnoj sigurnosti na Prvi nacionalni izvještaj o implementaciji obaveza koje proističu iz Konvencije o nuklearnoj sigurnosti, usvojeni na sjednici Vlade										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	Crne Gore od 16.02.2017. godine										
INDIKATOR UČINKA 2: STEPEN IMPLEMENTACIJE PRAVNOG OKVIRA I STEPEN IMPLEMENTACIJE TEMTATSKIH DOKUMENATA											
Polazne vrijednosti						Vrijednosti na kraju druge godine sprovođenja strateškog dokumenta			Vrijednosti na kraju posljednje godine sprovođenja strateškog dokumenta		
0%						56%					
Aktivnost	Indikator rezultata	Odgovorna institucija	Datum početka sprovođe nja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Planirana sredstva	Realizovan a sredstva	Izvor finansiran ja	Preporuke za naredeni period sprovođenja	Dodatna pojašnjenja
19. Pristupanje Platformi za razmjenu podataka o monitoringu radioaktivnosti (EURDEP) kroz potpisivanje Sporazuma sa Evropskom komisijom o pristupu platformi	EURDEP platforma je u upotrebi od strane Crne Gore	Agencija za zaštitu prirode i životne sredine	2021.	NIJE REALIZOVAN O	2017 II kvartal	2020 IV kvartal Obrazloženje: Predstavnici Agencije za zaštitu prirode i životne sredine koji treba da koriste ovu platformu treba da završe obuke u organizaciji EK.	Treba da se planiraju sredstva za internet protok informacij a	Treba da se planiraju sredstva za internet protok informacij a	Budžet Agencije za zaštitu prirode i životne sredine	Preporuka 3 Zadužuju se MORT i Agencija za zaštitu prirode i životne sredine da koordinisan o što prije uspostave komunikacij u sa Evropskom komisijom radi realizacije obuka za korišćenje EURDEP platforme.	
20. Formiranje	Komiteta	MORT u	2017.	REALIZOVAN	2017 I		Za	Za			Relevantne

Komiteta/Radnog tijela za praćenje implementacije Integriranog plana podrške za oblast nuklearne bezbjednosti (INSSP) za period 2017-2019. godina i Akcionog plana	formiran	saradnji sa relevantnim institucijama		0	kvartal		realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva	realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva			institucije su na zahtjev MORT-a imenovale predstavnike Radnog tijela
21. Imenovanje kontakt osobe i pristupanje platformi Nuklearnog bezbjedonosnog sistema upravljanja informacijama (NUSIMS)	Imenovana je kontakt osoba	MORT	2017.	REALIZOVAN 0	2017 I kvartal		Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva			
22. Formiranje Radnog tijela za NUSIMS i održavanje baze podataka	Formirano radno tijelo	MORT	2020.	NIJE REALIZOVAN 0	2017	2020 I kvartal. Potrebno je da Međunarodna agencija za atomsku energiju kontaktira nacionalnu kontakt osobu i omogući formalan pristup NUSIMS platformi.	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva		<u>Preporuka 4</u> Zadužuje se MORT da intezivira komunikaciju sa MAAE radi osiguranja onih informacija koje uslovljavaju formiranje Radnog	

										tijela za NUSIMS	
23. Redovno ažuriranje RASIMS platforme koja predstavlja informacijski sistem radijacione sigurnosti	RASIMS ažuriran	MORT u saradnji sa relevantnim institucijama	2017.	REALIZOVANO	2017, 2018 – aktivnost se realizuje svake godine		1000 EUR	Finansijska sredstva nijesu realizovana	Budžet Crne Gore		Aktivnost se realizovala bez finansijskih sredstava
24. Reizbor ili imenovanje članova formiranje Savjetodavnog odbora za zaštitu od jonizujućeg zračenja, radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbjednost	Savjetodavno tijelo formirano	MORT u saradnji sa AZZPŽS	2020.	NIJE REALIZOVANO	2017 I kvartal	2020 IV kvartal Razmatriti mogućnost da ovo tijelo bude formirano u okviru MORT-a, a ne u okviru AZZPŽS kao do sada	4 000 EUR	Finansijska sredstva nijesu realizovana	Budžet Crne Gore	<u>Preporuka 5</u> Zadužuju se predstavnici MORT i Agencije za zaštitu prirode i životne sredine da održe sastanak na kome će se donijeti konačna odluka u kom od ta dva organa će biti formiran Savjetodavni odbor. Takođe je potrebno dogovoriti da se	

										planiraju finansijska sredstva za rad tog tijela.	
25. Izraditi Analizu reorganizacije postojećih kapaciteta u oblasti zaštite od jonizujućeg zračenja, radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti u okviru pregovaračkog Poglavlja 15 – Energetika (ukoliko se donese odluka o potrebi izrade ove analize)	Analiza izrađena	MORT	2017.	REALIZOVANO	2017 IV kvartal		Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva			
26. Formiranje Radnog tijela za uspostavljanje Nacionalnog programa stručnog osposobljavanja	Radno tijelo je formirano	MORT	2017.	REALIZOVANO	2017 II kvartal		Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva			Relevantne institucije su na zahtjev MORT-a imenovale predstavnike Radnog tijela za uspostavljanje Nacionalnog

											programa stručnog osposobljavanja
27. Procjena nacionalnih potreba za stručno osposobljavanje	Procjena urađena	MORT u saradnji sa radnim tijelom za uspostavljanje Nacionalnog programa stručnog osposobljavanja	2018.	U TOKU	2018 II kvartal	2023 III kvartal	1000 EUR	Finansijska sredstva nijesu realizovana i neće ih biti potrebno obezbijediti.		<u>Preporuka 6</u> Zaduguje se MORT da prilikom izrade pravilnika o stručnom osposobljavanju i izrade RIA obrasca za taj podzakonski akt izradi procjenu o broju lica koji će se stručno osposobljavati	U toku izrade Predloga novog Zakona vršena je prva procjena nacionalnih potreba radi preciznog definisanja onih odredbi Zakona koje se tiču stručnog osposobljavanja i periodične provjere stručne osposobljenosti, gdje je definisano koja lica treba da se stručno osposobljavaju.
28. Izrada Analize na uzorcima vode za piće na sadržaj	Analiza urađena	MORT AZZPŽS CETI	2019.	U TOKU	2018 I kvartal	2020 IV kvartal	50 000 EUR	30 000 EUR	Budžet Ministarstva održivog razvoja i		U toku je tenderska procedura kojom se bira izvođač ovih

radionuklida									turizma		radova
29. Izrada Akcionog plana o načinu sakupljanja podataka o dozama pacijenata u Crnoj Gori	Akcioni plan urađen	Ministarstvo zdravlja	2020.	NIJE REALIZOVANO	2017 II kvartal	2020 IV kvartal Izrada ove aktivnosti je kompleksna	Za realizaciju predmetne aktivnosti nisu potrebna finansijska sredstva	Za realizaciju predmetne aktivnosti nisu potrebna finansijska sredstva		<u>Preporuka 7</u> Zadužuje se Ministarstvo zdravlja (MZ) da aktivnost realizuje u naznačenom roku.	
30. Uspostavljanje sistema za prikupljanje podataka o dozama koje pacijenti prime tokom dijagnostičkih procedura i zapošljavanje i osposobljavanje fizičara	Sistem uspostavljen	Ministarstvo zdravlja	2021.	NIJE REALIZOVANO	2018 III kvartal	2021 IV kvartal Aktivnost zahtijeva značajna finansijska sredstva	80 000 EUR	Predviđena finansijska sredstva nisu realizovana pa ih je potrebno planirati za naredni period u iznosu 80.000 EUR	Budžet Crne Gore Budžet Ministarstva zdravlja	<u>Preporuka 8</u> Zadužuje se Ministarstvo zdravlja (MZ) da aktivnost realizuje u naznačenom roku i obezbijedi neophodna finansijska sredstva.	
31. Izrada baze podataka o dozama pacijenata, koje će se sakupljati u Crnoj u skladu s Akcionim planom iz tačke 29	Baza podataka uspostavljena, Izvještaj dostavljen MORT-u	Ministarstvo zdravlja	2021.	NIJE REALIZOVANO	2017 I kvartal	2021 IV kvartal Kompleksnost aktivnosti i značajna finansijska sredstva uslovljavaju pomjeranje realizacije ove aktivnosti	80 000 EUR	Potrebno je da se planiraju finansijska sredstva jer aktivnost nije realizovana	Budžet Crne Gore Budžet Ministarstva zdravlja	<u>Preporuka 9</u> Zadužuje se Ministarstvo zdravlja (MZ) da aktivnost realizuje u naznačenom roku i da planira finansijska sredstva	

										potrebna za realizaciju aktivnosti u iznosu od 80.000 EUR	
32. Izrada protokola osiguranje kvaliteta kontrole kvaliteta (QA/QC) u skladu sa najboljim praksama koji treba da bude sastavni dio budućeg pravilnika, kako za korisnike izvora jonizujućeg zračenja, tako i za tehničke servise koji vrše kontrolu	Protokoli izrađeni	CETI PMF MORT MZ	2021.	NIJE REALIZOVANO	2017 III kvartal	2021 IV kvartal-2023 III kvartal Protokoli treba da budu osnov za izradu budućih pravilnika koji su uslovljeni realizacijom aktivnosti br. 1 ovog Akcionog plana.	Za realizaciju predmetne aktivnosti nisu potrebna finansijska sredstva	Za realizaciju predmetne aktivnosti nisu potrebna finansijska sredstva		<u>Preporuka 10</u> Zadužuje se MORT da izradi pravilnik o sadržaju za osiguranje kvaliteta kontrole kvaliteta (QA/QC) u skladu sa najboljim praksama	Pravilnik treba da bude izrađen na osnovu novog Predloga zakona najkasnije do 2023 III kvartal.
33. Izrada Programa za unapređenje sigurnosne kulture	Programi izrađeni	Relevantne institucije, nosioci odgovarajućih dozvola za korišćenje izvora jonizujućih zračenja	2020.	NIJE DOSPJELO	2020 I kvartal		Za realizaciju predmetne aktivnosti potrebna su finansijska sredstva koje planiraju	Za realizaciju predmetne aktivnosti potrebna su finansijska sredstva koje planiraju	Budžetska sredstva institucija i nosilaca dozvola ili sredstva iz donacija		

							institucije i nosioci ovlašćenja	institucije i nosioci ovlašćenja			
34. Izrada Programa za unapređenje bezbjednosne kulture	Programi urađeni	Relevantne institucije, nosioci odgovarajućih dozvola za korišćenje izvora jonizujućih zračenja	2020.	NIJE DOSPJELO	2020 I kvartal		Za realizaciju predmetne aktivnosti potrebna su finansijska sredstva koje planiraju institucije i nosioci ovlašćenja	Za realizaciju predmetne aktivnosti potrebna su finansijska sredstva koje planiraju institucije i nosioci ovlašćenja	Budžetska sredstva institucija i nosilaca dozvola ili sredstva iz donacija		
35. Izrada Analize o daljem upravljanju iskorišćenim zatvorenim radioaktivnim izvorima i radioaktivnim otpadom	Analiza urađena	MORT AZPŽS CETI	2021.	NIJE DOSPJELO	2021 II kvartal		30 000 EUR	Potrebno je planirati finansijska sredstva u iznosu od 30.000 EUR	Budžet Crne Gore Budžet Ministarstva održivog razvoja i turizma		
36. Izrada Plana za dekomisiju skladišta radioaktivnog otpada sa procjenom troškova	Plan izrađen	CETI	2021.	NIJE DOSPJELO	2021 III kvartal		2 000 EUR	Potrebno je planirati finansijska sredstva u iznosu od 2.000 EUR	Budžet Crne Gore Budžet Ministarstva održivog razvoja i turizma		

37. Izrada Programa monitoringa radioaktivnosti prije, u toku i nakon sprovođenja aktivnosti koje za rezultat imaju nastanak NORM-a od strane investitora	Programi izrađeni	Investitori	2017.	NIJE DOSPJELO	2017, 2018 – bilo kada u toku ovog perioda po potrebi investitora		Finansisjka sredstva treba da planira investitor u skladu sa tačno prepoznatom potrebom	Finansijska sredstva za ovu aktivnost nisu realizovana jer aktivnost nije dospjela jer se do sada još nije pojavio investitor sa potrebom da realizuje ovu aktivnost.	Finansisjka sredstva treba da planira investitor u skladu sa tačno prepoznatom potrebom	<u>Preporuka 11</u> Zadužuje se Ministarstvo ekonomije (MEK) da informiše investitore koji mogu biti potencijalni proizvođači NORMa o obavezama koje proističu iz oblasti zaštite od jonizujućih zračenja	Napomena: aktivnost nije dospjela jer se do sada još nije pojavio investitor sa potrebom da realizuje ovu aktivnost. Inače, MORT je dao smjernice o potrebi izrade monitoringa radioaktivnosti u okviru Strateške procjene uticaja na životnu sredinu koja se odnosi na ispitivanje ugljovodonika.
38. Planiranje prostora za skladištenje NORM-a	Prostor obijezbijeden	Investitori	2017.	NIJE DOSPJELO	2017, 2018 – bilo kada u toku ovog perioda po potrebi investitora		Finansisjka sredstva treba da planira investitor u skladu sa tačno prepoznatom potrebom	Finansijska sredstva za ovu aktivnost nisu realizovana jer aktivnost nije dospjela	Finansisjka sredstva treba da planira investitor u skladu sa tačno prepoznatom potrebom	<u>Preporuka 12</u> Zadužuje se Ministarstvo ekonomije (MEK) da informiše investitore koji mogu biti	Napomena: aktivnost nije dospjela jer se do sada još nije pojavio investitor sa potrebom da realizuje ovu aktivnost. Inače, MORT

								jer se do sada još nije pojavio investitor sa potrebom da realizuje ovu aktivnost.		potencijalni proizvođači NORMa o obavezama koje proističu iz oblasti zaštite od jonizujućih zračenja	je dao smjernice o potrebi izrade monitoringa radioaktivnosti u okviru Strateške procjene uticaja na životnu sredinu koja se odnosi na ispitivanje ugljovodonika.
39. Izrada Plana za upravljanje tečnim radioaktivnim otpadom	Plan izrađen	CETI MORT	2021.	NIJE DOSPJELO	2021 II kvartal		Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva	Budžet Crne Gore Budžet Ministarstva održivog razvoja i turizma		
40. Program praćenja sistematskog ispitivanja sadržaja radionuklida u životnoj sredini	Programi izrađeni i realizovani 2017 i 2018. godine	AZZPŽS	2017.	REALIZOVANO	2017, 2018 – SVAKE GODINE		60 000 EUR	60 000 EUR	Budžet Crne Gore Budžet Agencije za zaštitu prirode i životne sredine		Programi se donose i realizuju svake godine

41. Ažuriranje Nacionalnog akcionog plana za djelovanje u slučaju radijacionog udesa	Plan je ažuriran	MUP	2017.	REALIZOVANO	2017, 2018 – SVAKE GODINE		Finansijska sredstva planira MUP prema potrebi	Finansijska sredstva planira MUP prema potrebi	Budžet Crne Gore Budžet Ministarstva unutrašnjih poslova		Plan se ažurira svake godine
INDIKATOR UČINKA 3: STEPEN USPJEŠNOSTI UPRAVLJANJA RADIOAKTIVNIM OTPADOM											
Polazne vrijednosti				Vrijednosti na kraju druge godine sprovođenja strateškog dokumenta			Vrijednosti na kraju posljednje godine sprovođenja strateškog dokumenta				
0%				100%							
Aktivnost	Indikator rezultata	Odgovorna institucija	Datum početka sprovođenja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredeni period sprovođenja	Dodatna pojašnjenja
42. Održavanje skladišta radioaktivnog otpada	Pozitivni godišnji inspekcijski izvještaji inspektora za zaštitu od jonizujućih zračenja	CETI	2017.	REALIZOVANO	2017, 2018, svake godine po jedan redovan inspekcijski nadzor		100 000 EUR	100 000 EUR	Budžet Crne Gore Budžet Ministarstva održivog razvoja i turizma		
43. Kondicioniranje kompasa sa radioaktivnim radijumom i	Izvještaj dostavljen MORT-u i AZŽS	CETI	2017.	U TOKU	2017, 2018, svake godine se radilo na osiguranju mogućnosti za	2021 IV kvartal Kondicioniranje zahtijeva posebne	50 000 EUR	Finansijska sredstva nijesu planirana ni	Budžet Crne Gore Budžet Ministarstva	<u>Preporuka 13</u> Zadužuje se CETI da obezbijedi	Kondicioniranje kompasa mora biti urađeno na sigurni

kondicioniranje preostalih iskorišćenih zatvorenih radioaktivnih izvora					realizaciju ove aktivnosti koja još traje	specifične analize koje dokazuju da li i u kojoj mjeri treba pristupiti ovoj aktivnosti i realizovati je do kraja		realizovan a, što treba razmotriti u narednom periodu.	va održivog razvoja i turizma	kontejnere i da kompase spakuje u kontejnere, koji su namijenjeni skladištenju radioaktivnog otpada. Zadužuje se CETI da MORT-u dostavi predlog konačne odluke o konačnom načinu kondicioniranja, da bi se potrebna finansijska sredstva po ovom pitanju ponovo preispitala.	bezbjedan način da ne bi došlo do kontaminacije prostora i lica u kome će s eventualno dodatno kondicioniranje izvršiti.
44. Rješavanje pitanja upravljanja radioaktivnim materijalom koji se nalazi na posjedu AD „Plantaže“ uključujući i	Radioaktivni otpad sigurno uskladišten u skladište radioaktivnog otpada i izvršena dekomisija privremenog	MORT AZŽPS CETI „Plantaže“ AD	2017.	U TOKU	2017, 2018, svake godine se ulažu naponi da se rješenje ovog problema nađe	IV kvartal 2021 Neophodna finansijska sredstva su značajna i treba pronaći način da se obezbijede.	150 000 EUR	Za realizaciju predmetne aktivnosti potrebna su finansijska sredstva koja treba	Budžet Crne Gore Budžet Ministarstva održivog razvoja i turizma,	<u>Preporuka 14</u> Zadužuju se MORT, AZŽPS i AD „13 jul Plantaže“ da definišu izradu	Svake godine se ulažu naponi da se rješenje ovog problema nađe. Shodno tome realizovane su misije

dekomisiju	objekta u kome se otpad nalazi							obezbijediti, kako je navedeno u preopruka ma. Agencije za zaštitu prirode i Životne sredine, „13. jula Plantaže“ A.D. ili sredstva iz donacija projektne dokumentacije sa detaljnim dinamičkim planom najkasnije do III kvartala 2020. godine i da shodno tome obezbijede finansijska sredstva iz budžeta ili preko donatora za realizaciju ove aktivnosti. <u>Preporuka 15</u> Zadužuje se MORT da do III kvartala 2020. godine obezbijedi analizu procjene količine i	Međunarodne agencije za atomsku energiju koje su radile zajedno sa nacionalnim kapacitetima na izradi projektnog zadatka kojim se osigurava sigurno rješenje ovog problema. Finansijska sredstva neophodna za realizaciju su tom prilikom procijenjena na 150 000 EUR koja ne uključuju troškove skladištenja.
------------	--------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	---

										aktivnosti torijuma radi slanja podataka MAAE.	
INDIKATOR UČINKA 4: STEPEN USPJEŠNOSTI UPRAVLJANJA IZVORIMA BEZ VLASNIKA.											
Polazne vrijednosti				Vrijednosti na kraju druge godine sprovođenja strateškog dokumenta			Vrijednosti na kraju posljednje godine sprovođenja strateškog dokumenta				
0%				100%							
Aktivnost	Indikator rezultata	Odgovorna institucija	Datum početka sprovođenja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja	Dodatna pojašnjenja
45. Formiranje Tima za otkrivanje izvora bez vlasnika	Formiran tim rješenjem MORT-a	MORT	2017.	U TOKU	2017 III kvartal	2020 IV kvartal	Za realizaciju predmetne aktivnosti potrebna su finansijska sredstva koja treba obezbijediti kad se tim formira.	Za realizaciju predmetne aktivnosti potrebna su finansijska sredstva koja treba obezbijediti kad se tim formira.	Budžet Crne Gore	<u>Preporuka 16</u> Zadužuje se MORT da organizuje sastanak sa predstavnicima MUP-a i ostalim relevantnim predstavnicima institucija u što kraćem roku u cilju redefinisanja članova Tima za otkrivanje izvora bez vlasnika	MUP ima formiran tim koji je obučen za pronalaženje i zbrinjavanje izvora bez vlasnika. Tim tj. njegove članove treba preispitati i rješenjem MORTa definisti novi Tim.
46. Izrada	Procedure	MUP	2017.	U TOKU	2017 III	2021 IV	Za	Za		<u>Preporuka</u>	Procedure

procedura za otkrivanje izvora bez vlasnika	izrađene	Uprava policije Forenzički centar Uprava carina Uprava za inspekcijske poslove AZŽS ITDB kontakt osoba ANB MORT			kvartal	kvartal	realizaciju predmetne aktivnosti nisu potrebna finansijska sredstva	realizaciju predmetne aktivnosti nisu potrebna finansijska sredstva		<u>17</u> Zadužuje se MORT da organizuje sastanak sa predstavnicima relevantnih institucija u što kraćem roku u cilju preispitivanja i unapređenja procedura	postoje, treba ih preispitati tj. unaprijediti ili potpuno zamijeniti novim, o čemu treba da se donese odluka.
47. Upravljanje izvorom bez vlasnika	Izvor bez vlasnika pronađen i sigurno uskladišten	MUP Uprava policije Forenzički centar Uprava carina Uprava za inspekcijske poslove AZŽS ITDB kontakt osoba ANB MORT	2017.	U TOKU	2017, 2018, ovo je aktivnost koja se sprovodi svake godine	2019, 2020, 2021	Za realizaciju predmetne aktivnosti potrebna su finansijska sredstva koja se obezbjeđuju u okviru finansijskih sredstava za nesmetan rad skladišta	Za realizaciju predmetne aktivnosti potrebna su finansijska sredstva koja se obezbjeđuju u okviru finansijskih sredstava za nesmetan rad skladišta radiokativnog	Budžet Crne Gore Budžet Ministarstva održivog razvoja i turizma		U otkrivanju izvora bez vlasnika se radi svake godine i od 2017. do danas nije pronađen ni jedan takav izvor.

							radiokativ nog otpada.	otpada.			
INDIKATOR UČINKA 5: STEPEN JAČANJA ADMINISTRATIVNIH KAPACITETA											
Polazne vrijednosti				Vrijednosti na kraju druge godine sprovođenja strateškog dokumenta			Vrijednosti na kraju posljednje godine sprovođenja strateškog dokumenta				
0%				100%							
Aktivnost	Indikator rezultata	Odgovorna institucija	Datum početka sprovođe nja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Planirana sredstva	Realizovan a sredstva	Izvor finansiran ja	Preporuke za naredeni period sprovođenja	Dodatna pojašnjenja
48. Zapošljavanje kadrova u okviru MORT, AZŽS i UIP u skladu sa obavezama iz pregovaračkog Poglavlja 15 – Energetika i izmjena Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji	Pravilnici objavljeni Lica zaposlena	MORT AZŽS UIP	2021.	U TOKU	2017 I kvartal	2021 IV kvartal	Budžet MORT Budžet AZŽS Budžet UIP Zavisno od broja zaposleni h planirati sredstva za zapošljava nje.	Nije bilo realizovan ih finansijski h sredstava za ovu aktivnost.	Budžet Ministarst va održivog razvoja i turizma Budžet Agencije za zaštitu prirode i životne sredine Budžet Uprave za inspekcijs ke poslove Zavisno od broja zaposlenih planirati sredstva za zapošljava		Vlada Crne Gore je na predlog Ministarstva javne uprave donijela Pravilnik o sistematizacij i i unutrašnjoj organizaciji Uprave za inspekcijske poslove kojim se predviđa povećavanje broja inspektora za zaštitu od jonizujućih zračenja. Međutim nacionalna

									nje.		apolitika zapošljavanja još uvijek ne dozvoljava zapošljavanje tih lica kao ni lica u AZZPŽS za koja već postoje sistematizova na radna mjest.
49. Sprovođenje obuka zaposlenih kod korisnika izvora jonizujućih zračenja i tehničkih servisa na poslovima koji se odnose na QA/QC	Broj realizovanih obuka	Ministarstvo zdravlja CETI PMF KCCG	2017.	U TOKU	2017, 2018, svake godine	2020 IV kvartal		0 EUR		<u>Preporuka 18</u> Zadužuju se MZ, CETI, PMF i KCCG da planiraju finansijska sredstva budžetom za obučavanje svojih zaposlenih lica	
50. Organizovanje vježbi (table-top, terenske)	Broj realizovanih vježbi Realizovano je 8 različitih vježbi. 1) U periodu 6-7.	MUP	2017.	REALIZOVANO	2017, 2018	Kontinuirano svake godine	Potrebna finansijska sredstva opredjeljuju se iz Budžeta i donacija koje obezbjeđuje MUP	Potrebna finansijska sredstva opredjeljuju se iz Budžeta i donacija koje obezbjeđuje MUP	Budžet Crne Gore, Budžet Ministarstva unutrašnjih poslova ili sredstva iz donacija	Ove vježbe se realizuju svake godine	

decembar 2017. godine održana je regionalna štabna vježba sa ciljem testiranja procedura za odgovor na transnacionalni akcident uz istovremeno učešće i zemalja regiona koje su bile i korisnice P44 projekta „Jačanje kapaciteta institucija i službi koji daju prvi odgovor u HBRN akcidentima i regionalana saradnja država jugoistočne Evrope, Južnog Kavkaza, Moldavije i Ukrajine“. U vježbi su											
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

učestvovali predstavnici: Srbije, Albanije, Bosne i Hercegovine, Sjeverne Makedonije i Crne Gore. 2) Od 17-20. aprila 2018. godine održana je regionalna terenska vježba u Tirani, Albanija na kojoj je učestvovao nacionalni HBRN tim, pripadnici službe zaštite Glavnog grada i službenici Direktorata za vanredne situacije. Vježba je organizovana u cilju provjere regionalne saradnje i											
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

koordinacije bilateralnih sporazuma, procedura za prelazak granica i provjere EU smjernica za podršku zemlje domaćina, kao i provjeru znanja i vještina timova za prvi odgovor u slučaju HBRN prijetnji. 3) Realizovan je i trening za trenere za prvi odgovor na HBRN akcident u zemljama Jugoistočne Evrope u periodu od 8. do 12. 05. 2017. godine, u Budvi. Treningu su prisustvovali članovi HBRN tima,										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	predstavnic Direktorata za vanredne situacije i pripadnici službe zaštite i spašavanja Glavnog grada Podgorica, kao i predstavnic ostalih zemalja učesnica projekta. 4) Vježba „HBRN LAZINE 2017“, održana je 26- 27.05.2017.go dine na kojoj je učestvovao Nacionalni tim za reagovanje u slučaju HBRN akcidenta i predstavnic Direktorata za vanredne situacije, Centra za ekotoksikološ ka ispitivanja, Agencije za										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

zaštitu prirode i životne sredine, Instituta za javno zdravlje, Zavoda za hidrometeoro logiju i seizmologiju, Crvenog krsta Crne Gore, Uprave policije, Medicinskog centra Ministarstva unutrašnjih poslova i službi zaštite i spašavanja Podgorica i Danilovgrad. Vježba je realizovana uključenjem Operativno- komunikacio nog centra OKC 112. Na vježbi je korišćena oprema za zaštitu u slučaju HBRN										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

akcidenta, koja je donirana u okviru projekta. Opšti zaključak sa održane vježbe je da je država pokazala da ima kapacitete da odgovori na ovu vrstu akcidenta, ali i da treba nastaviti sa jačanjem kapaciteta nadležnih institucija u slučaju HBRN akcidenata kroz organizovanje obuka i nabavku adekvatne lične i kolektivne opreme. 5) Obuka za HBRN akcident, koja											
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

je održana 7.12.2017. godine izvedena je sa ukupno 20 pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje u Policijskoj akademiji u Danilovgradu. Cilj je bio upoznavanje s procedurama i opremom za detekciju opasnih materija u slučaju HBRN akcidenta, upoznavanje sa pojmom, značajem, sredstvima i materijama za HBNR dekontaminac iju, upoznavanje sa postupkom poslije završetka dekontaminac ije radi										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

očuvanja zdravlja i životne sredine, i mjerama zaštite za bezbjedan rad spasilaca. Posebno su obrađene teme: hemijski, radijaciono- nuklearni i biološki akcidenti. 6) Direktor za vanredne situacije učestvuje u simulacionim vježbama koje sprovođi Međunarodna agencija za atomske energije IAEA sa kontakt tačkama shodno potpisanim konvencijama o ranom obavješćivanju											
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

u i o pružanju pomoći (ConvEx-1, ConvEx-2).											
7) 27. novembra 2018. godine održana je „USIE ConvEx-2C“ simulaciona vježba koju sprovodi Centar za vanredne situacije Međunarodne agencija za atomsku energiju (IEC), sa kontakt tačkama država članica, korišćenjem USIE platforme sa ciljem testiranja odgovora na transnacional ni akcident u koordinaciji sa kontakt											

	tačkom Agencijom za zaštitu prirode i životne sredine. 8) 19. novembra 2018. godine održana je i simulaciona vježba u okviru potpisanog ECURIE sporazuma sa ciljem testiranja međusobne koordinacije nacionalnih kontakata za ECURIE.										
INDIKATOR UČINKA 6: OBEZBJEĐENJE I DISTRIBUCIJE OPREME ZA DETEKCIJU JONIZUJUĆIH ZRAČENJA RELEVANTNIM INSTITUCIJAMA											
Polazne vrijednosti				Vrijednosti na kraju druge godine sprovođenja strateškog dokumenta			Vrijednosti na kraju posljednje godine sprovođenja strateškog dokumenta				
0%				50%							
Aktivnost	Indikator rezultata	Odgovorna institucija	Datum početka	Status realizacije	Planirani datum	Novi rok za realizaciju (uz	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiran	Preporuke za naredeni	Dodatna pojašnjenja

			spроводе nja		završetka	odgovarajuće obrazloženje)			ja	period sprovođenja	
51. Izrada Plana raspodjele donirane opreme za jačanje kapaciteta za sprječavanje nedozvoljenog prometa nuklearnog i drugog radioaktivnog materijala	Plan izrađen	MUP Uprava policije	2020.	NIJE REALIZOVAN 0	2017 II kvartal	2020 IV kvartal	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva	Za realizaciju predmetne aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva		<u>Preporuka 19</u> Zadužuje se Uprava policije da organizuje sastanak sa predstavnicima relevantnih institucija u cilju dogovora oko Plana raspodjele opreme.	
52. Opremanje HBRN Tima adekvatnom opremom	HBRN oprema za jedan tim spasilaca – vatrogasaca u vrijednosti od 65.083, 42 EUR (donacija)	MUP	2017.	REALIZOVAN 0	2017, 2018	kontinuirano 2019 -2025	Donacija	Za 2017, 2018 godinu vrijednost donacije je iznosila 65.083, 42 EUR.	Sredstva iz donacija		Ostatak opreme osigurati preko Nacionalnog programa detekcije i donacija do 2025. godine

IV PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA

Strategija zaštite od jonizujućeg zračenja, radijacionoj sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom u Crnoj Gori za period 2017-2021. ukazuje na sljedeće:

- stanje zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti je uglavnom zadovoljavajuće, s tim što je potrebno dalje jačati kontrolu pojedinih izvora zračenja (npr. javljača požara, visokoaktivnih radioaktivnih izvora). Preporuka je dalje unapređenje sistema sigurnosti i bezbjednosti i jačanje kulture o sigurnosti i bezbjednosti relevantne za ovu oblast;
- količina radioaktivnog otpada je mala i postoje potpuni i tačni podaci o iskorišćenim zatvorenim radioaktivnim izvorima i radioaktivnom otpadu u zemlji, međutim mogućnost nezakonitog prometa i trgovine sa izvorima zračenja i nuklearnim materijalom uvijek je potrebno uzeti u razmatranje, kao potencijalnu prijetnju koja može nastati kao rezultat toga;
- primarna odgovornost za sigurno i bezbjedno upravljanje radioaktivnim izvorima, uključujući i upravljanje radioaktivnim otpadom, ostaje na nosiocu dozvole za obavljanje radijacione djelatnosti i nosiocu dozvole za upravljanje skladištem radioaktivnog otpada, u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti ("Sl. list Crne Gore", br. 56/09, 58/09, 40/11, 55/16). Stručne i sa njima povezane upravne poslove iz oblasti zaštite od jonizujućeg zračenja i radijacione sigurnosti, uključujući i upravljanje radioaktivnim otpadom vrši Agencija za zaštitu priorde i životne sredine. Zbog važnih i sveobuhvatnih zadataka na početku implementacije Strategije, preporuka je dalje jačanje ljudskih kapaciteta i tehničkih resursa, koje država trenutno nema u dovoljnom broju;
- preporuka je da nosioci dozvole za obavljanje radijacione djelatnosti moraju obezbijediti primjerenu zaštitu od jonizujućeg zračenja, na način da obezbijede stabilan i održiv način finansiranja zaštite od jonizujućeg zračenja, radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti i upravljanja radioaktivnim otpadom u zemlji, što je i ujedno zakonska odredba. Međunarodne programe saradnje (MAAE, EK) treba iskoristiti što je više moguće za uspostavljanje primjerenog i održivog sistema zaštite od zračenja;
- skladištenje kratkoživećeg i dugoživećeg nisko i srednje aktivnog radioaktivnog otpada smatra se trenutno najboljim rješenjem za upravljanje radioaktivnim otpadom u Crnoj Gori, do izrade Analize o daljem upravljanju iskorišćenim zatvorenim radioaktivnim izvorima i radioaktivnom otpadu. Kriterijumi prihvatljivosti skladištenja radioaktivnog otpada definisani su tako da čvrsti radioaktivni otpad može biti uskladišten duži vremenski period u skladištu radioaktivnog otpada. Samo čvrsti radioaktivni otpad koji ispunjava kriterijume prihvatljivosti za skladište radioaktivnog otpada može biti u isto uskladišten. Tečni radioaktivni otpad ne postoji u Crnoj Gori, međutim, preporuke su da se radi na osiguranju načina da se i ova vrsta otpada u Crnoj gori skladišti na adekvatan način;
- godišnja količina radioaktivnog otpada, kao i iskorišćenih zatvorenih radioaktivnih izvora u Crnoj Gori je mala, i pretpostavlja se da će biti još manja u budućnosti., ipak preporuke su i dalje da se radi donošenja daljih odluka na upravljanju iskorišćenim zatvorenim radioaktivnim izvorima i radioaktivnim materijalom iz prošlih aktivnosti i radioktivnim otpadom izradi detaljna cost-benefit Analizu o potencijalnim opcijama za odlaganje radioaktivnog otpada, koje će biti predmet

razmatranja nove Strategije zaštite od jonizujućeg zračenja, radijacione sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom za period 2022-2027. godina s Akcionim planom.

- novi radioaktivni izvori koji se uvoze u državu vraćaju se proizvođaču nakon korišćenja. Ipak, treba uzeti u obzir nezakoniti promet radioaktivnih i nuklearnih materijala, kao potencijalnu prijetnju u Crnoj Gori i pronalazak izvora bez vlasnika.

*Pored opštih preporuka navedenih u ovom poglavlju dokumenta, u tabeli za izvještavanje, navedeno je **19 pojedinačnih konkretnih preporuka** koje se odnose na aktivnosti koje nijesu realizovane i neke aktivnosti čija je realizacija u toku. Navedene preporuke potrebno je da nadležne institucije, odnosno nosioci aktivnosti, realizuju u predloženom vremenskom okviru.*